

„MI AZÉRT DOLGOZUNK, HOGY ÖN BIZTONSÁGBAN ÉLJEN”

TISZTELT LAKÓ!

A bűnözés mint társadalmi realitás évtizedünk – és sajnos a következő évtizedek – átléphetetlen kihívása. Lakókörnyezetünket különösen sújtja a családi ház-, és lakásbetörések, valamint az alagsori tároló és hétvégi ház feltörések elszaporodása. Hogy ez mit jelent, azok tudják igazán, akik tapasztalni voltak kénytelenek otthonuk felforgatását, lakásuk kifosztását, kedvelt értéktárgyaik eltűnését.

Szakembereink elemzése szerint a betörők többsége

- oda hatol be, ahol gyenge védelmet lát, és viszonylag kis „munkával”, rövid idő alatt tud zsákmányra szert tenni. A lakások, családi házak elleni támadás általában a gyenge bejárati ajtóra koncentrálódik:
- olyan helyet keres, ahol nem tűnik fel, és kevés nyom hátrahagyásával, minimális lebukásveszély mellett tud „dolgozni” (legfelső emelet, alagsor);
- olyan időpontban követi el a cselekményt, amikor kicsi a mozgás, kevesen tartózkodnak otthon, és a zajokra is kevésbé figyelnek fel a szomszédok (hétköznapi délelőtt);
- készpénzt, értékpapírt, ékszert, elektronikai cikkeket és kerékpárt tulajdonít el, melyeken könnyen túladhat, és egyedi azonosító jel hiányában a rendőrség nem tud körözni, sőt a tulajdonos sem képes kétséget kizáróan azonosítani.

Az elkövetési módszerekre is érdemes figyelmet fordítani, mivel:

- leggyakoribb az ajtó hengerzár betétjének eltörése, amit a szakszerűtlen szerelés, illetve a könnyen eltávolítható zárcímek alkalmazása tesz lehetővé. Erre specializált bűnöző 1 percen belül küzdi le ezt az akadályt, ráadásul csendesen+
- az ajtó be-, vagy kifeszítése, illetve lábbal való berúgása a másik leggyakoribb mód. A silány ajtólapoknak, a gyenge kivitelű ajtótokoknak és az alig felerősített zárlemezeknek köszönhetően egy átlagos lakótelepi ajtó beszakításához nincs szükség erőművészre, sem hosszú kínlódásra;
- a hamis vagy álkulcs alkalmazásával, lakatlevágással, lakatpánt lefeszítésével megvalósult nagyszámú bűncselekmény arra utal, hogy sokan elégednek meg olyan zárszerkezettel, ami csak a lelkiismeret megnyugtatására alkalmas!

- ablakon, erkélyajtón, szellőzőnyíláson, pincén át ugyancsak számos behatolás történt. A zsákmányszerzés ezen módja mutatja, hogy mennyien nem ismerik fel a veszélyt és elővigyázatlanok.

Tudni kell, hogy *betörés ellen tökéletes védelem nincs*. Az illetéktelen behatolás alapvetően felszereltség, hozzáértés és idő kérdése.

Akkor mégis mi a teendő?

A legfontosabb, hogy tegyünk valamit, hiszen a vagyon védelme legelsősorban a tulajdonos érdeke és feladata. Az optimális biztonsághoz vezető út három elemből áll:

- a) elővigyázatossági (magatartás) szabályok ismerete és betartása. Az óvatosság, a körültekintés tanúsítása még pénzbe sem kerül, csupán odaodafigyelést és némi szervezést igényel.
- b) kellő mechanikai védekezés alkalmazása. A lakótelepi lakások többsége is fokozott biztonságúvá tehető, ez azonban anyagi befektetést igényel. A fizikai védelem ténye, a jól látható mechanikai eszközök látványa egyfelől visszatartó hatású, másfelől a leküzdése időt vesz igénybe, zajjal jár és nyomok hagyásával párosul.
- c) elektronikai védelem kiépítése. Riasztóberendezést a mechanikai védelem kiegészítéseként szokás alkalmazni, önmagában nem nyújt védelmet.

Lakásunk biztonsági foka legegyszerűbben akkor mérhető le, ha valamilyen okból véletlenül kizárjuk magunkat. Amennyiben visszajutásunk megoldható különösebb roncslás, szakember több órás beavatkozása nélkül, akkor számítani lehet arra, hogy a betörő is megteheti ugyanezt. Szakembereink kidolgoztak egy úgynevezett lakástesztet, melynek kitöltésével Ön is ellenőrizheti lakásának biztonsági színvonalát.

A betöréssel járó szörnyű élményt el kellene kerülni! Javaslatunk a bűnmegelőzés, ezért kérjük, fogadja meg a következő oldalakon található tanácsainkat.

NE ADJON ESÉLYT A BETÖRŐNEK! TAKTIKAI TANÁCSOK A BETÖRÉS MEGELŐZÉSE ÉRDEKÉBEN

- A bejárati ajtókat minden esetben zárja be, még akkor is, ha csak rövid időre hagyja el a lakást.

- Végzettségét, címeit ne tüntesse fel a névtábláján, ha nem feltétlenül szükséges, mert ebből vagyoni helyzetére lehet következtetni, és ezáltal betörési célponttá válhat.
- Kulcsait ne tartsa igazolványaival egy helyen. A közös helyeken felügyelet nélkül hagyott kulcsairól illetéktelenek másolatot készíthetnek, s így a lakásba való bejutás már nem okoz nehézséget.
- Lakáskulcsát ne tegye ajtaja közelében lévő „biztos” rejtékhelyre (lábtörlő alá, villanyóra szekrénybe). A betörő ott keresi először.
- Gondoskodjon értéktárgyainak számbavételéről, jellegzetességeinek rögzítéséről. Értéktárgyait lehetőleg egyedi, azonosításra alkalmas jellel lássa el, illetve kérje szakembertől az ilyen megjelölést (gravírozás),
- Sok pénzt lehetőleg ne tartson otthon. Ha mégis, használjon falba erősített széfet, mely az ékszereknek is védelmet nyújt. Az ékszerekről, kisebb méretű értéktárgyakról, amelyeket nehéz megjelölni, készítsen fényképet.
- Sose közölje idegennek, hogy mikor nincs otthon, hogy mikor távozik el hosszabb időre lakásából, de jó szomszédaival, rokonaival mindig. Tartózkodási címét, telefonszámát hagyja meg nekik.
- Távolléte idejére ajtaja időnkénti átvizsgálására, levélszekrénye kiürítésére, újságok, díjszedő cédulák, ajtóba tűzött üzenetek összegyűjtésére kérje meg szomszédait. Semmi se keltse azt a látszatot, hogy Ön már régóta nem tartózkodik otthon.
- Bejárati ajtaján használjon biztonsági láncot. Ismeretlen személy előtt ajtót csak akkor nyisson, ha előtte a biztonsági láncot is beakasztotta. Ezt követelje meg családtagjaitól is.
- A nyílászárók, zárszerkezetek, elektromos riasztók szerelését feltétlenül bízzuk szakemberre. Azonban vannak olyan, aránylag egyszerű – ügyesebb lakástulajdonos által is megvalósítható – „trükkök”, - melyek minimális anyagi ráfordítást igényelnek és mégis biztonságot növelő hatásúak.
- Ha idegenek csengetnek be, és valakit keresnek, szolgáltatást, vásárlást ajánlanak, telefonálni akarnak, rosszulletet színlelnek, valami apróságot kérnek, ne engedje be őket lakásába, telefonáljon Ön!

- A „hivatalos emberektől” is kérje el igazolványukat, amely csak személyi igazolványukkal együtt érvényes (az igazolvány lopott is lehet).
- Szomszédaival minden esetben beszélje meg a gyanús idegenek látogatását és alapos gyanú esetén forduljon a rendőrséghez, pontos személyleírással.
- Ha ismeretlen lakónak vélt személyeket látnak csomagokkal (doboz, bőrönd, nagy sporttáska, színes Tv, magnó, képek, bútorok) közlekedni lakóházukban, ellenőrizték, hogy kicsodák és melyik lakásból jöttek. Ne menjenek el mellettük szó nélkül, és ne elégedjenek meg azzal a válasszal, hogy valamelyik szomszéd költözik. A szállító gépkocsi rendszámát írják fel, személyleírásukat jegyezzék meg.
- Ha betörést észlel, hívja a rendőrséget és jegyezzen fel minden információt. Fontos, hogy ne nyúljon semmihez, ne takarítson, hanem segítsen kollégáinknak.

LAKÁSOK MECHANIKAI, FIZIKAI VÉDELME

A védelem alapja a mechanikai eszközök olyan kialakítása, ami akár a megghiúsulásig is késleltetheti a betörést. Mint említettük, tökéletes biztonság nincs, a feltörhetetlen ingatlant még nem találták ki. A mai – különösen házigyári – lakások azonban túlságosan sérülékenyek.

Szakembereink a decentralizált védelemre helyezik a hangsúlyt. Ez annyit jelent, hogy a nyílászárók (kapu, ajtó, ablak) mindegyik elemének összehangolt megerősítése szükséges, hiszen a betörő mindig a leggyengébb láncszemet keresi és találja meg.

A mechanikai védelem legjelentősebb alkotóeleme **az ajtó**, melynek biztonságossága négy elemtől függ: az ajtótoktól (ajtófélfa), az ajtólaptól, a pánttól és a zárszerkezettől.

Az **ajtólap** ellenálló képessége, akkor jó, ha az tömör fából, fémből, avagy belső rácsozattal készült. Elterjedtek az üreges – hullámllemezzel vagy salakgyapottal kitöltött – ajtók amelyek kívül, belül furnérlemezzel vannak borítva. Ezen ajtóknak mechanikai értéke nincs, erősebb nyomással beszakíthatók vagy percek alatt átvághatók. Jó megoldás, ha az ajtólap belső oldalára acéllemezt szerelnek.

Általában elhanyagolt, ám elsődleges kérdés az **ajtótok** erőssége, a toknak a falazathoz való rögzítése. Indokolt, hogy a tok a téglá vagy betonfalba több falazó körömmel legyen beépítve és a takaróléceket erős facsavarok tartsák. Sajnos nem ritka, hogy az ajtótök takaróléceit 6-8 közönséges szöggel erősítik a falhoz, és lényegében ez jelenti a nyílászáró védelmét. Kellő megerősítést jelent, ha az ajtótokot oldalanként három helyen megfúrják és Dübel csavart vagy acélcsapokat süllyesztenek a falba.

Az ajtólapot a tokhoz többnyire gyenge ellenállású, befúrós **pánttal** rögzítik. Ezeket célszerű megerősíteni úgy a tokszerkezetben, mint az ajtólapon, például átmenő kapupánt csavarral, kiemelés gátló szerkezettel vagy a pántok fölé behajtott biztosítócsavarral.

A **zárszerkezet** akkor hatásos, ha az több ponton (középpont, alul, felül) nyújt védelmet. Hangsúlyozzuk, hogy a lakás biztonságát nem csupán a zárszerkezet minősége határozza meg, hanem a nyílászáró egésze. Hiába szereltetünk két három drága zárat, ha például az ajtó a toknál bedönthető, a diópátnál kiemelhető, az ajtólap játszi könnyen befeszíthető, az ablak benyomható. A fő zárnak számító bevésőzárak mellett mégis javasolt kiegészítő (rácsavarozós) zár, illetve hevederzár alkalmazása.

A zárszerkezeteket a legtöbb helyen **hengerzár betétek** működtetik, amelyek egy-két centiméterre kiállnak az ajtólap síkjából. Ha a hengerzárba kívülről vastag pajzsot helyezünk fel, megakadályozható a zárbetét eltörése. Ezt a pajzsot a lakás felőli oldalról az ajtólapon áthatoló, de kívülről nem látszó csavaroknak kell tartania.

Ügyelni kell arra is, hogy az ajtótokba vésett úgynevezett zárlemez (ami a kulcs elfordításakor a zárnyelvet befogadja) vastagabb anyagú és erős csavarokkal rögzített legyen. Jó megoldás, ha a zárlemez lakás felőli szarát lapos vassal megtámasztjuk, átmenő kapupánt csavaros rögzítéssel, illetve ha a tokon áthatolva egészen a falba süllyesztjük a műanyagtiplis facsavart.

A hagyományos reteszárak nem nyújtanak biztonságot. Az alagsori tárolók ajtaját sokszor zárnyelv visszatolás módszerével nyitják ki a betörők. Ahol az ajtókeret fémből készült, felhegeszthetünk egy szögvasat, ami meggátolja a nyelvhez való hozzáférést.

Az elsődleges nyílászárók mellett az ablakokra, erkélyajtókra, szellőző ablakokra is figyelmet kell fordítani. Az üvegtörés útján való behatolás ellen a biztonsági

síküvegek és fóliák viszonylag jó védelmet nyújtanak, jóllehet a legolcsóbb megoldás még mindig a rácskészítés.

ELEKTRONIKAI VÉDELEM

Azoknál a lakóépületeknél, ahol számos ablak, ajtó, tolóajtó vagy erkély van, ajánlott a mechanikus biztosítás mellett az elektromos riasztóberendezés beszerelése is.

Riasztórendszerek a mechanikus védelmi berendezések kiegészítői lehetnek, de nem helyettesítői. Feladata az hogy jelezze a védett területre történő behatolást, támadást vagy ezek kísérletét és riasszon. A riasztás tegye lehetővé a gyors emberi beavatkozást.

Riasztóberendezésekkel érhetjük el a legmagasabb eredményességet az elrettentés terén.

Egy tudományos vizsgálat bebizonyította, hogy a riasztók a betörők több, mint 60 százalékát visszarettentik.

Az elektronikus behatolás jelzőberendezés akkor működik megfelelően, ha a behatolás megkezdésével egy időben riasztójelzést ad.

A jelzés célja kettős. Az elsődleges cél a behatolás tényének jelzése közbeavatkozásra jogosult és alkalmas személy vagy szervezet számára, a másodlagos cél az elkövetővel tudatosítani, hogy tevékenységét észlelték és intézkedés várható.

A riasztóberendezést kizárólag szakemberrel szereltesse be és gondoskodjon a rendszeres felülvizsgálatáról is.

A riasztás általában akusztikus és optikai úton történik.

A szirénák legyenek lehetőleg nehezen elérhetőek, az egyik látható helyen legyen elhelyezve, a másik pedig rejtve.

Ajánlatos a lakás riasztóját vagyoni védelmi felügyelőközpontba beköttetni, ahol a diszpécshatszolgálat a szükséges intézkedéseket meg tudja tenni.

Amennyiben riasztórendszert kíván kiépíteni, kérje a rendőrség bűnmegelőzési tanácsát, így értékes javaslatokat kaphat.

A MECHANIKAI ÉS ELEKTRONIKAI

VÉDELEM BIZTOSÍTÁSI KÖVETELMÉNYEI

A vagyon védelmének egyik formája a biztosítás, mely fedezetet nyújt a véletlen, váratlan károk negatív hatásai ellen. A biztosító egyfelől átvállalja a partnerétől a kockázatot, másfelől viszont igyekszik azokat minimalizálni.

A Magyar Biztosítók Szövetsége (MABISZ) által elfogadott és alkalmazott „Betöréseslopás-rablásbiztosítási Szabályzatban” meghatározott értékhatárokig vállalja a kockázatviselést betöréses lopás és rablás esetén. Az értékhatárokhoz védelmi előírások párosulnak. A következőkben ebből adunk rövidített áttekintést, mivel valamennyi biztosító társaság akkor térít betörési kárt, ha a károsult a MABISZ Szabályzatban foglalt védelmi követelményeknek eleget tett.

MINIMÁLIS MECHANIKAI VÉDELEM

Minimális mechanikai védelem állapítható meg, ha

- az ajtószervezetek reteshúzás ellen védettek
- az ajtók zárását biztonsági zár végzi
- a falazatok, födémek, padozatok szilárdsága a 6 centiméteres, hagyományos, kisméretű tömör téglafal szilárdságával azonos értékű, vagy azt meghaladja.

Biztonsági zárnak minősül:

- a minimum 5 csapos hengerzár
- a minimum 6 rotoros mágneszár
- kéttollú kulcsos zár
- a szám- vagy betűjel kombinációs zár, amennyiben a variációs lehetőségek száma a 10.000-et meghaladja
- az egyedi minősített lamellás zár

A lakat nem minősül biztonsági zárnak!

RÉSZLEGES MECHANIKAI VÉDELEM

Részleges a mechanikai védelem, ha a védett helyiség falazatai, padozatai, födém szerkezetei és a külső nyílászárók az alábbi követelményeket kielégítik a minimális mechanikai védelmen felül.

- A 2 méternél alacsonyabban fekvő nyílászárók (ablakok, kirakatok, portálok, stb.) ráccsal, vagy ezzel egyenértékű más mechanikai szerkezettel, illetve minősített biztonsági üveggel védettek.
- A nyílászárók (ajtók) tokszerkezetei falazó körmökkel – vagy egyéb, a befeszítést megakadályozó módon – a falazatokhoz vannak erősítve, legalább három helyen, a tokmagasság arányos távolságában.
- Az ajtó szerkezet megerősített kivitelű, kiemelés, feszítés, reteshúzás ellen védett. Bevésőzár esetén az ajtólap keskenyebbik oldala fémllemezrel megerősített.
- Az ajtólap min. 3 diópánttal van a tokhoz rögzítve. A zárás pontosság 5 mm-en belüli. Az ajtólap, ill. a tok vetemedése a zárás biztonságát nem befolyásolja.
- A zárást minimum 2 db biztonsági zár végzi.
- A zárrekeszek (ajtó esetében) legalább 20 mm mélységet foglalnak el a zárólemezben. Fatok esetén megerősített zárlemez szükséges.
- A falazatok, födémek, padozatok szilárdsága minimum 15 cm-es, hagyományos, kisméretű, tömör téglafallal azonos értékű.

TELJES MECHANIKAI VÉDELEM

Teljes körű a mechanikai védelem, ha a védett helyiség határoló falazatai, padozatai, födém szerkezetei, és a külső nyílászárók az alábbi követelményeket kielégítik a részleges mechanikai védelmen felül:

- a támadható nyílászárók minimum a részleges mechanikai védelemnek megfelelő rácsszerkezettel védettek
- az ajtólap és az ajtótok fém-ből, vagy keményfából készült, fa ajtólap esetén tömör, vastagsága minimum 40 mm
- a zárszerkezet minimum négy pontos, legalább kétirányú zárást kell biztosítson
- a bejárati ajtókon a zárnyelvek minimum 20 mm mélyen zárnak
- az ajtólap és az ajtótok zár pontossága 2 mm mélyen zárnak
- a zárszerkezetet fúrás, a hengerzárát törés és fúrás ellen védeni kell

- a falazatok, födémek, padozatok szilárdsága 38 cm-es, hagyományos, kisméretű tömör téglafal szilárdságával azonos értékű vagy azt meghaladja

Az elektronikai védelemnek is megvannak a követelményei, melyből példaként megemlíteném a

MINIMÁLIS ELEKTRONIKAI VÉDELME

Minimális az elektronikai jelzőrendszer, ha térvédelem, tárgyvédelem, személyvédelem nincs, a felületvédelem csak a 2 m-nél alacsonyabban fekvő nyílászárókra terjed ki vagy csapdaszerű területvédelem van kialakítva.

Az elektronikai jelzőrendszerrel szemben támasztott követelmények:

- betörésjelző központ a tápegységgel egy egységet képezzen, és a védett téren belül kerüljön elhelyezésre
- a központi egység jelezze a ki- és bekapcsolt állapotot, a védelmi körökön külön-külön és a szabotázs-vonalon
- burkolata az üzemeltető által sem nyitható kivételű, szabotázsvédett anyagból készüljön
- az egyes részek meghibásodását, a jelzőáramkör megszakadását a rendszernek jeleznie kell
- élesbe kapcsolt állapotban a vezérlőközpontnak valamennyi jelzővonalat, jeladó áramkört, kapcsoló berendezést felügyelnie kell, jelzés után egy másodpercen belül riasztania kell
- a kültéri hangjelzésnek a riasztást kiváltó ok megszűnte után 1-3 percen belül automatikusan meg kell szűnnie, illetve kizárólag az arra illetékes kezelő vagy a karbantartó által kézzel lekapcsolhatóknak kell lenni. A rendszer a bekapcsolást követően ismételt kapcsoljon éles állapotba
- a kültéri jelzésadókat a közlekedésre alkalmas felületektől, tárgytól, építményektől, épületszerkezetektől, közlekedési utaktól olyan távolságra kell telepíteni, hogy azok elérhetősége csak segédeszközzel legyen megoldható
- a kültéri hangjelző szabotázsvédett, a hangereje haladja meg a 100 decibelt, váltakozó kéthangú jelzéssel
- az energiaellátást két, egymástól független, kölcsönhatásmentes energiaforrás, elektromos hálózat és akkumulátor biztosítsa. Elemes táplálás esetén a rendszer min. 3 hónapig maradjon üzemképes
- az akkumulátor a hálózati energiaellátás zavara esetén automatikusan és megszakítás nélkül a teljes berendezés legalább 24 órás üzemeltetését, a 24 óra letelte után legalább egy riasztási ciklus végrehajtását biztosítsa

- a szabadtéri, a védett téren kívüli vezetékeket a falon belül vagy acél védőcsőben helyezve kell vezetni.

Alkalmazza lehetőségeihez mérten a fent felsorolt védekezési módokat a betörések megelőzése érdekében!

Saját biztonságáért Ön teheti a legtöbbet!

Pécsi Rendőrkapitányság

